ԲԱՐԵԿԱՄ ՏԱՐԻ—ՀԱՄ 381 Կ. ՊՈԼԻՍ, ԲԱՐԵԿԵՄԱՆ, 1898 ՀՈՒՆՎԱՐԻ 26/7 ՓԱՅՏ. 16 ՊԱՍՊԱՉԱՆ 1313· 26 ՓԵՏՐՎԱՐԻ ՊԱՀՔ 1313 Թ. ՏԱՐԻ ՀԱՄ 381

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՈՊԱՐԱՆ
ՏԻՐ ԵՒ ՏՈՒՐԵՆ
Ի գիւղս Ֆընտըգլեայ մի տիպ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՏԻՐ ԵՒ ՏՈՒՐԵՆ
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Littéraire et Artistique.
Directeur-Propriétaire
PUZANT KETCHIAN
Imp. & de Djeddessi, No. 34
CONSTANTINOPLE

«ԲԱՐԵԿԱՄ» ՕՐԱԹԵՐԹ ԼՈՒՍԱՒՈՐ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՈՊԱՐԱՆ
Տարեկան 7 մէջտ. Ցուցադ. 31/2. Յունս. 2. Վեցամսեայ 3 մէջտ. 36 դրչ: Արտասահման 40 ֆր. Ցուցադ. 20. Յունս. 10. Վեցամսեայ 3 մէջտ.
Ամէն տարբերութիւն պէտք է յայտնուի Տպարանին
Ամէն գրութիւն պէտք է ուղղուի «Բարեկամ» Տպագրատան Տիրոջ
Տպագրուած է «Բարեկամ» Տպարանին մէջ

ԲԱՐԵԿԱՄԻ ՀԱՍՑԵ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Ի ՊՈՒՐՍԱ

Ի ՄԱՐՍԱՆԴ

Ի ՎԱՆ

Ի ԱՐԱՐԱՏ

Ի ԱՄԵՐԻԿԱ

Ի ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ

Ի ՍԵՐԲԻԱ

Ի ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ի ՍԱՄՈՍԱՏԱ

Ի ՍԻՐԻԱ

Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Ի ՊԱՏԱՐԱԳԱՍՏԱՆ

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Ի ՊԱՏԱՐԱԳԱՍՏԱՆ

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

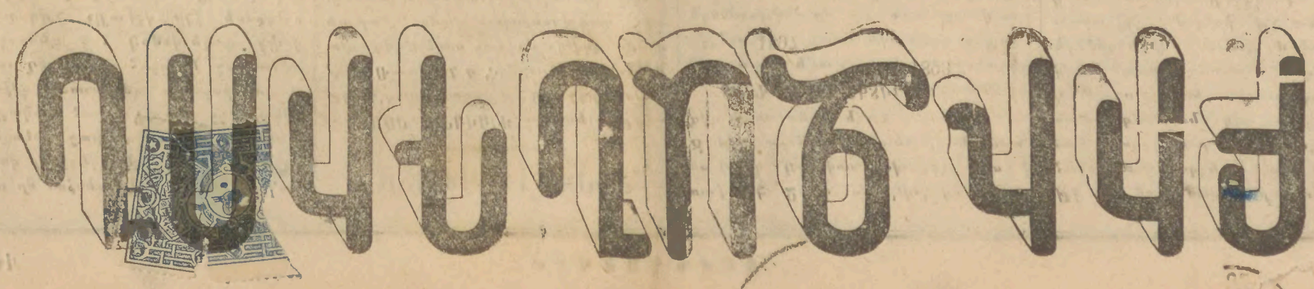

ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ՏԵՐ

Մեր վերջին թղթակցութենէն ի վեր (ա) Հայ գործը նոր քայլեր առաւ առաջ։ Ամէն կողմ, ուր հայ ազգաբնակութիւն կայ, ամէն տեղ, ուր հայ ազգային կեանքի նշոյլներ կան, ամէն տեղ, ուր հայ ազգային գործունէութեան ոգին կը զգացուի, ամէն տեղ, ուր հայ ազգային գործիչ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՑՈՒՅՑ

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ մի անգամ։

Գինը տարեկան 5 ռուբլի, կես տարեկան 2 ռ. 50 կ., երեք ամսով 1 ռ. 25 կ.։ Արտասահման տարեկան 6 ռուբլի։

Գրասենեակը գտնվում է Տփղիսում, Ալեքսանդրովսկի փողոցում, № 19։ Ընդունվում են նամակներ և հայտարարություններ։

Հայտարարությունների գինը՝ 1 տողի համար առաջին անգամ 10 կոպեկ, հետագա անգամներին 5 կոպեկ։ Ընդունվում են միայն նախապես վճարված հայտարարություններ։

Խմբագիր-հրատարակիչ Ա. Ա. Ծատուրյան։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԴՈՑ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ

Ի միջի այլոց, ի նկատի ունենալով, որ մեր ընթերցողներից շատերը, որոնք ստացել են մեր առաջին համարները, ցանկանում են շարունակել մեզ ուղարկել իրենց հայտարարությունները, մենք հաճելի ենք համարում հիշեցնել նրանց, որ մեր գրասենեակը գտնվում է Տփղիսում, Ալեքսանդրովսկի փողոցում, № 19։ Ամեն ոք, որ կամենում է մեզ հետ հարաբերություն ունենալ, կարող է գրել մեզ հետևյալ հասցեով՝ «Редакція Армянскаго Обозрѣнія въ Тифлисѣ».

Ի միջի այլոց, մենք հայտնում ենք, որ մեր գրասենյակում ընդունվում են նաև բաժանորդագրություններ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՑՈՒՅՑ

ՏՓԽԻՍ, ՄԱՐՏԻ 6, 1898 Թ.

(*) Տե՛ս № 1 «Հայկական հարցույցի»։

Ինչպես հայտնի է մեր ընթերցողներին, Ռուսաստանի հայերի մեջ վերջին ժամանակներում սկսել է զարգանալ մի նոր շարժում, որի նպատակն է՝ ազգային ինքնագիտակցության զարթնեցումը։ Այդ շարժումը, որ ծագել է ուսանողական երիտասարդության մեջ, հետզհետե տարածվում է ամբողջ հասարակության վրա։ Ազգային ինքնագիտակցության զարթնեցումը, ինչպես հայտնի է, ներկայացնում է ամենամեծ վտանգը ռուսական կառավարության համար, որովհետև ազգային ինքնագիտակցությունը ոչ միայն ոչնչացնում է ռուսական կառավարության ամենասիրելի երազանքը՝ ռուսական ազգի ստեղծումը, այլև ստիպում է ազգերին պահանջել իրենց ազգային իրավունքները։ Ահա թե ինչու ռուսական կառավարությունը ամենայն ուժերով ձգտում է ոչնչացնել ազգային ինքնագիտակցության զարթնեցումը։ Ահա թե ինչու ռուսական կառավարությունը ամենայն ուժերով ձգտում է ոչնչացնել ազգային ինքնագիտակցության զարթնեցումը։

Ռուսական կառավարությունը ոչնչացնում է ազգային ինքնագիտակցության զարթնեցումը ոչ միայն ուղղակի միջոցներով, այլև անուղղակի միջոցներով։ Ուղղակի միջոցներ են՝ ազգային դպրոցների փակումը, ազգային մամուլի հալածանքը, ազգային գրականության արգելումը, ազգային կազմակերպությունների ցրումը և այլն։ Անուղղակի միջոցներ են՝ ազգային ինքնագիտակցության զարթնեցումը կանխող պայմանների ստեղծումը։ Այդ պայմանները հետևյալներն

ՊՐԱՎԱՐ, 5 փետր.

Օսմ. զօրս. Սեպ. Ա. 44 50
» » Ք. » 26 —
» » Փ. » 22 12
Ղ.) բաց. » 22 12
Ֆրանսիական » 83 50
Օսմ. 8 ½ % » 99 50
Օսմ. վարչ. » 12 12
Ծխախոտի բիկ » 16 87
Դիպուկահան Ընկերու. » 107 63
Ընդ. զօրավոր 5 % » 112 63
Ընդ. զօրավոր 4 % » 36 50
Ծխախոտի 4 % » 39 25
Վարկ » 4 % » 29 25
Վարկ. փակ. 6 % 1888 » 94 —
» նոր » 6 % 1892 » 94 12
Ֆրանկ. փակ. » 4 % » 25 383/4
Ռուբլի վճարք » 3 —

ՎԱՃԱՌՔ, 5 փետր.

Ցորեն 3 արեք կշռ. 109 3/8
Ջորդի 3 » փթ. 22 983/4
Ֆարդա » » 10 923/4

ՓՈՓՈԽԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՆԵՐ

Ցորեն 3 արեք կշռ. 109 3/8
Ջորդի 3 » փթ. 22 983/4
Ֆարդա » » 10 923/4

ՓՈԽԱՆՑԿԱՅԻՆ

Օսմ. զօրավոր Սեպ. 0. Ո. 24 123/4
Սմբկեան վարչ պան » 24 153/4
Սմբկեան վարչ պան » 24 11
Թղթակիր բիկամ. գոց. փթ. 110 75
Սմբկեան բարձր պան 111 50
Սմբկեան վարչ պան 111 50
Ալեքսեան ընկերու. փթ. 110 50

ԱՊԱՀՈՎ 26 Ծանուցար

Օսմ. զօրավոր Սեպ. 0. Ո. 24 13
Ղ. Ֆրանս. Սեպ. Ա. 24 50
Թղթակիր բիկամ. գոց. փթ. 110 50
Օսմանեան » — —
Ծխախոտի » 13 10
Սմբկեան » — —
Ֆրանկ. ձեռնարկ օրթոտ. » 7 08
Սմբկեան ընկերու. » 8 —
Ընդ. զօրավոր 5 % » 36 50
Ընդ. զօրավոր 4 % » 39 25
Վարկ » 4 % » 29 25
Վարկ. փակ. 6 % 1888 » 94 —
» նոր » 6 % 1892 » 94 12
Ֆրանկ. փակ. » 4 % » 25 383/4
Ռուբլի վճարք » 3 —

ՎԱՃԱՌՔ, 5 փետր.

Ցորեն 3 արեք կշռ. 109 3/8
Ջորդի 3 » փթ. 22 983/4
Ֆարդա » » 10 923/4

ՓՈՓՈԽԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՆԵՐ

Ցորեն 3 արեք կշռ. 109 3/8
Ջորդի 3 » փթ. 22 983/4
Ֆարդա » » 10 923/4

ՓՈՓՈԽԱԿԱՆ

Օսմ. զօրավոր Սեպ. 0. Ո. 24 123/4
Սմբկեան վարչ պան » 24 153/4
Սմբկեան վարչ պան » 24 11
Թղթակիր բիկամ. գոց. փթ. 110 75
Սմբկեան բարձր պան 111 50
Սմբկեան վարչ պան 111 50
Ալեքսեան ընկերու. փթ. 110 50

ԱՊԱՀՈՎ 26 Ծանուցար

Օսմ. զօրավոր Սեպ. Ա. Ո. 24 13
Ղ. Ֆրանս. Սեպ. Ա. 24 50
Թղթակիր բիկամ. գոց. փթ. 110 50
Օսմանեան » — —
Ծխախոտի » 13 10
Սմբկեան » — —
Ֆրանկ. ձեռնարկ օրթոտ. » 7 08
Սմբկեան ընկերու. » 8 —
Ընդ. զօրավոր 5 % » 36 50
Ընդ. զօրավոր 4 % » 39 25
Վարկ » 4 % » 29 25
Վարկ. փակ. 6 % 1888 » 94 —
» նոր » 6 % 1892 » 94 12
Ֆրանկ. փակ. » 4 % » 25 383/4
Ռուբլի վճարք » 3 —

ՎԱՃԱՌՔ

Ցորեն 3 արեք կշռ. 109 3/8
Ջորդի 3 » փթ. 22 983/4
Ֆարդա » » 10 923/4

ՓՈՓՈԽԱԿԱՆ

Օսմ. զօրավոր Սեպ. 0. Ո. 24 123/4
Սմբկեան վարչ պան » 24 153/4
Սմբկեան վարչ պան » 24 11
Թղթակիր բիկամ. գոց. փթ. 110 75
Սմբկեան բարձր պան 111 50
Սմբկեան վարչ պան 111 50
Ալեքսեան ընկերու. փթ. 110 50

ԱՊԱՀՈՎ 26 Ծանուցար

Օսմ. զօրավոր Սեպ. Ա. Ո. 24 13
Ղ. Ֆրանս. Սեպ. Ա. 24 50
Թղթակիր բիկամ. գոց. փթ. 110 50
Օսմանեան » — —
Ծխախոտի » 13 10
Սմբկեան » — —
Ֆրանկ. ձեռնարկ օրթոտ. » 7 08
Սմբկեան ընկերու. » 8 —
Ընդ. զօրավոր 5 % » 36 50
Ընդ. զօրավոր 4 % » 39 25
Վարկ » 4 % » 29 25
Վարկ. փակ. 6 % 1888 » 94 —
» նոր » 6 % 1892 » 94 12
Ֆրանկ. փակ. » 4 % » 25 383/4
Ռուբլի վճարք » 3 —

ՍՏԱՑՎԱԾՔ

Ծանոթացնում ենք հարգելի հասարակութեան, թէ մեր խանութում ստացանք նոր ապրանքներ՝ ամենայն տեսակ ոսկեղէն եւ արծաթեղէն իրեր, որոնք վաճառում ենք ամենաէժան գներով։

ՍԱՐԳԻՍ ՓԱՇԱ ՏԱՐԱՅԵՆ
Ոսկերիչ եւ Ադամանդագործ
Գալաթիա, Ղարաքէօյ, Ֆրանկ. 1 եւ 2 փողոցների անկիւնը, № 1

ՄԱՍՈՒՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ

Ա

Հայրենիքի հարցերի հավաքածուն ստեղծելու մասին առաջին անգամ մտածեցի 1918 թվականի գարնանը, երբ Կարսի մարզի գյուղերում հանդիպեցի մի քանի տարեց մարդկանց, որոնք հիշում էին 1877 թվականի ռուս-թուրքական պատերազմը, Կարսի մարզի ազատագրումը և Բեռլինի վեհաժողովը։ Ես ուզում էի գրի առնել նրանց հիշողությունները, բայց ժամանակ չունեցա։ Հետո ես ինքս էլ մոռացա այդ մասին։

Հետագայում, երբ ես սկսեցի հավաքել Հայրենական պատերազմի վերաբերյալ նյութեր, ինձ հանդիպեցին մի շարք հուշագրություններ, որոնք գրված էին 1877 թվականի պատերազմի մասնակիցների կողմից։ Այդ հուշագրությունները ինձ հետաքրքրեցին, և ես որոշեցի հավաքել նաև այդ պատերազմի վերաբերյալ ժողովրդական բանահյուսական նյութեր։

Ես գիտեի, որ Հայրենական պատերազմի մասին ժողովրդի մեջ պահպանվել են բազմաթիվ զրույցներ, ասքեր, երգեր, առակներ, որոնք ստեղծվել են հենց պատերազմի ընթացքում։ Ես գիտեի, որ այդ նյութերը հարուստ են ոչ միայն գեղարվեստական, այլև պատմական տեսակետից։ Ես գիտեի, որ այդ նյութերը ինձ կօգնեն ավելի խորությամբ ուսումնասիրել ժողովրդի կյանքը, նրա պատմությունը, նրա հոգեբանությունը։

Ես գիտեի, որ այդ նյութերը ինձ կօգնեն ավելի լավ հասկանալ ժողովրդի ստեղծագործական ուժերը, նրա ազատասիրական ձգտումները, նրա հերոսական պայքարը ազատության համար։

Ես գիտեի, որ այդ նյութերը ինձ կօգնեն ավելի լավ հասկանալ ժողովրդի հոգեբանությունը, նրա ազգային բնավորության գծերը, նրա ազգային ինքնագիտակցության զարգացումը։

Ես գիտեի, որ այդ նյութերը ինձ կօգնեն ավելի լավ հասկանալ ժողովրդի պատմական ճակատագիրը, նրա պայքարը ազատության համար, նրա հաղթանակները և պարտությունները։

Ես գիտեի, որ այդ նյութերը ինձ կօգնեն ավելի լավ հասկանալ ժողովրդի ստեղծագործական ուժերը, նրա ազգային ինքնագիտակցության զարգացումը, նրա ազգային բնավորության գծեր